זאוברמן רייזל וילדיה: רחל, ישראל ואסתר - Zauberman

רייזל זאוברמן, בת לאה וישראל, נולדה בשנת 1889 בעיירה זבידנייב/רוזוודוב שעל נהר הסאן בגליציה. בת למשפחה ברוכת ילדים, 14 במספר. נישאה ליצחק ונולדו להם שלושה ילדים: רחל (1923), ישראל (1924) ואסתר (1926).

משנת 1933 החלה התדרדרות במצבם של יהודי העיירה כתוצאה מאיומים והתנכלויות של המקומיים. מיד לאחר הפצצת העיירה ע"י הגרמנים, התחילו השפלות של היהודים ובסמוך לכך החל הגירוש אל מעבר לנהר הסאן. נסיגת הצבא הרוסי אילצה את המשפחה לנדוד עד מעבר לנהר הבוג. משם שולחו בקרונות סגורים לטייגה הסיבירית, למחנות אסירים ולעבודת כפייה.

לאחר ההסכם בין פולין לרוסיה, ניתנה להם רשות לעבודה בשכר באזורים מוגדרים. הנדידה הפעם הייתה דרומה לאוזבקיסטאן וטג'יקיסטן. שם, בנוסף לרעב, פרצה מגפת טיפוס הבהרות ובין הנפטרים הרבים היה גם יצחק, אב המשפחה. בתום המלחמה, ולאחר המתנה, קיבלו בני המשפחה היתר לחזור לפולין. עם הגעתם לסרניי (עיר הולדתה של זלדה בייר, אשתו לעתיד של ישראל) הבינו את גודל הזוועה, ומשם עברו לשצ'צ'ין, הצטרפו לתנועת גורדוניה, וכחלק מתנועת הבריחה נדדו מפולין דרך צ'כיה ואוסטריה, עד לעיירה שאונשטיין ביי הוף שבגרמניה. שם הוקם בית הנוער "אביב", בו שהו 8 חודשים. אז הוסעו לצרפת למחנה בנדול, ומשם לעליה באונייה "אקסודוס" – יציאת אירופה תש"ז.

כשזו נתפסת על ידי הבריטים הם מגורשים לנמל המוצא על אניית הגרוש "אושיין-ויגור", ומשם שולחו לגרמניה. בבית הנוער "אחווה" רייזל שימשה כאם בית לבני הנוער, שהיו ברובם יתומים. רחל ואסתר שובצו על פי גילם לקבוצת הבוגרים, וישראל שימש כמדריך ומורה לקבוצת הצעירים. היא וילדיה נשארו כל הדרך מגובשים ומאוחדים עד שעלו ארצה בשנת 1948, שם קיבלו מגורים משותפים בחיפה. רחל נישאה לאלכסנדר הניג, ואמא רייזל התגוררה עמם עד יום מותה. אסתר נישאה לשלמה פלם והתגוררה אף היא בחיפה. ישראל גויס לצה"ל ונישא בדצמבר אותה שנה לזלדה לבית בייר.

אלבום תמונות משפחתי

רייזל

רחל

ישראל

אסתר

ישראל, רחל ואסתר בילדותם

סיפורה של תמונה (מפי בת שבע ארגוב, בתו של ישראל): ב: 30 בדצמבר 2018, תוך חיפוש אקראי של מידע על העיירה שאונשטיין, עלתה תמונה זו בויקיפדיה תחת הערך "שארית הפליטה". התמונה לא הייתה מוכרת לי ולא נמצאת באלבומי המשפחה. שמחתי לגלות את אבי בתמונה שתואמת את המסופר בזיכרונותיו.

בית ספר לילדים משארית הפליטה, שאונשטיין בגרמניה, 1946.

ישראל זאוברמן – מדריך הקבוצה (מסמן בעגול)

אסתר (שנייה מימין) וישראל (במרכז) במחנה בגרמניה

ישראל ואמו ריזל

בזיכרונותיו מספר ישראל שיום אחד הגיעה אמו עם אוהל גדול שקנתה. כששאל אותה לשם מה, ענתה שעולים לארץ ישראל, שבוודאי אין בה מגורים, ויש לחשוב קדימה. אם לא יהיו מגורי קבע, אז לפחות אוהל.

בתמונה ניתן לראות שלרייזל חסרה אצבע מורה ביד ימין. על נסיבות המקרה מספר ישראל: לאחר אובדן ארבעה מבני המשפחה במגפת הטיפוס, אצבעה התנפחה והכחילה, וחומה עלה. בבית החולים הוחלט על כריתת כל כף היד. רייזל קיבלה את הבשורה באדישות, כיוון שלא הבינה רוסית. לאחר תחנונים ובכי של בני המשפחה, ודין ודברים עם האחות, הצליחה זו לשכנע את הרופאה לקטוע רק האצבע, וכך היה. במשך חודש ימים הובאה בכל בוקר לטיפול וחבישה. הנכדים הכירו סבתא כרותת אצבע, שמבצעת את כל עבודות הבית בחריצות ובמיומנות בתשע אצבעות!

אסתר, רייזל ורחל בפתח חצר הבית בחיפה

ישראל בעת השרות הצבאי

משפ' זאוברמן

סבתא-רבתא **רייזל**
לבית חזן ?(חיפה)
1889 - 1995

סבא-רבא **יצחק**
זוברמן

רחל (רחצ'ה)
(חיפה)
אלכסנדר (זישע) הניג

ישראל (אונק)
(בת-ים)
זלדה בייר

אסתר (אתקה)
(חיפה)
שלמה פלם

לאה (חיפה)
משה בכר

בת-שבע
(גדרה)
ריקו ארגוב

יצחק
(גדרה)
דפנה

תמימה
(ק. מוצקין)
אבי ברק

גילה
(י"ם)

זאביק
רותי

אושרת

אפרת
שלמה

יונדב
תמי

אביגיל
אמיר

שלומית

ענת
טל ינקו

אפרת
רן זרנקין

חן
שי גולו
סבו

חי

שירה
(י"ם)

גלעד

שירה

אסף

עדי

תמר

מעין

טל

נעמה

הילה

ינאי

לוטם

סול

נרי

ליבי

דרור

דר

מפגש קבוצת בית הנוער "אביב"

בחורף 1989 החליטו מדריכי בית הנוער "אביב" (שאונשטיין) לערוך מפגש. הם איתרו את חברי הקבוצה ועדכנו את כתובותיהם בארץ. נקבע מקום מפגש בעזרת יצחק זאוברמן, במלון טל בתל אביב. הוא גם דאג לצילום האירוע בתמונות ובסרט וידיאו. ישראל זאוברמן הנחה את המפגש, שהיה מרגש מאוד, וכלל תוכנית עשירה ומהנה. בשם בני הדור השני דיברה בת שבע (זאוברמן) ארגוב.

לאחר עריכת הסרט זומנו המדריכים למפגש מסכם ולצפייה בקלטת בביתם של ישראל וזלדה זאוברמן. מצורפות תמונות מהאירוע.

ישראל זאוברמן מברך את באי ההתכנסות

יצחק זאוברמן (משמאל) ליד זלדה זאוברמן

בת שבע ארגוב (זאוברמן) מברכת את הבאים בשם בני הדור השני

מימין לשמאל: שלמה פלם, גב' שלוסברג ואסתר פלם (זאוברמן)

מימין: אסתר פלם (זאוברמן), גב' שלוסברג, שושנה בייר ורחל הניג (זאוברמן)

ישראל זאוברמן מברך את המשורר מיכאל דשא, שליח הישוב בבית הנוער "אביב"

מדריכי בית הנוער "אביב" צופים בהנאה בקלטת מהכנס

מסע שורשים בפולין

באוגוסט 1994 יצאו שמונה מבני המשפחה למסע שורשים בפולין: רחל הניג (זאוברמן), זלדה וישראל זאוברמן, בנם יצחק ונכדם הבכור יונדב (יוני) ארגוב, שלמה ואסתר פלם ובתם גילה. מצורפות תמונות מרוזוודוב וזבידנייב.

ישראל זאוברמן בתחנת הרכבת של רוזוודוב

ישראל, רחל יוני ואסתר בגינה הציבורית של רוזוודוב, במקום שבילדותם היה השוק

ישראל ליד הבית של דודתו חנה (אחות אמו) ברוזוודוב

מחוץ לביתם בזבידנייב, מימין: גילה פלם, זלדה וישראל ונכדם יוני

ישראל, רחל ואסתר בבית ילדותם החרב

רחל, אסתר, ישראל וזלדה, ליד הבית של סבתא לאה בזבידנייב

ישראל , רחל ואסתר עם שתי חברות ילדות מקומיות בזבידנייב

רחל, שלמה, זלדה, אסתר, גילה וישראל – "סיום מסלול" בזקופנה!

50 שנה לחיל חימוש – כנס ותיקים

1998 -1948

יושב שני משמאל

ביום הכינוס חל גם יום הולדתו של ישראל